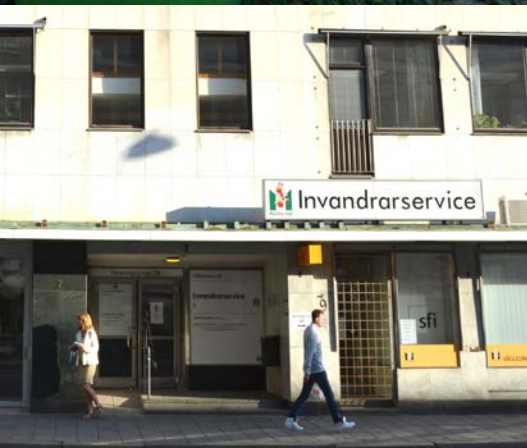
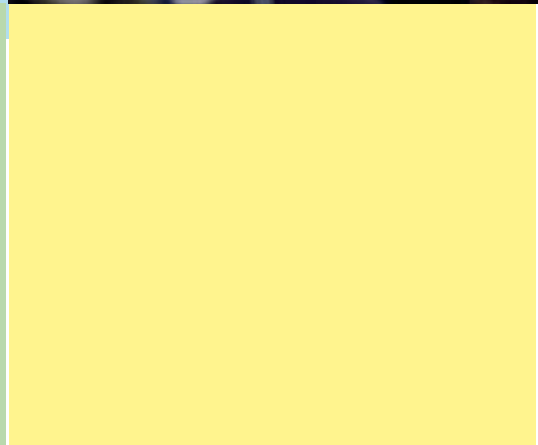
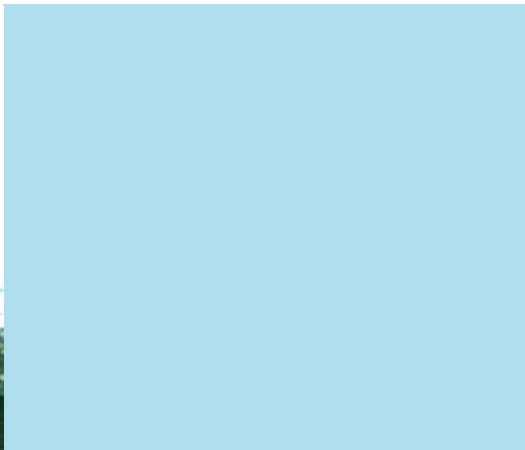

Informacije

Za vas koji ste tek stigli u Švedsku

Språk: Bosniska/ Kroatiska/ Serbiska
Förvaltning: Sociala Resursförvaltningen
Enhet: Invandarservice

REGISTRACIJA MJESTA PREBIVALIŠTA (FOLKBOKFÖRING)

Kada se nastanjujete u Švedskoj važno je da *registrirate mjesto prebivališta (folkbokföringen)*. Onda ćete dobiti lični identifikacijski broj (personnummer). Idite u Poreski zavod (*Skatteverket*), ponesite pasoš i dokument koji dokazuje da imate dozvolu boravka ili pravo boravka. Također ponesite vjenčani list (äktenskapsbevis) ili rodni list (födelsebevis) za eventualnu djecu, ukoliko posjedujete ove dokumente.

Mnoga prava i dužnosti u Švedskoj ovise o tome da li ste registrirali mjesto boravka i gdje ste ga registrirali. Naprimjer, da biste pohađali SFI (švedski jezik za useljenike) u Malmö-u morate biti registrirani da imate mjesto boravka upravo u Malmö-u.

Mjesto boravka vam treba biti registrirano u onom stanu/kući gdje tačno živite. Prijavite Poreskom zavodu (Skatteverket) ukoliko ste preselili na novu adresu.

Poreski zavod

<i>Adresa:</i>	Kattsundsgatan 7
<i>Telefon:</i>	0771 - 567 567
<i>Radno vrijeme:</i>	Ponedjeljak, utorak, srijeda i petak 10:00 - 16:00 Četvrtak 10:00 - 18:00
<i>Pročitajte više:</i>	www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/flytta/flyttatillsverige

LEGITIMACIJA (LEGITIMATION)

Potrebna vam je švedska *legitimacija* da možete dokazati vaš identitet. Ona vam može biti potrebna u mnogim situacijama, na primjer u banci ili pri posjetu ljekaru. Na švedskoj legitimaciji stoji i vaš lični identifikacijski broj (personnummer). Često je potrebno da ju pokažete.

Legitimacija može biti švedska vozačka dozvola ili lična karta (ID-kort).

Da bi vam Poreski zavod (Skatteverket) mogao izdati ličnu kartu (ID-kort) morate:

- Platiti taksu prije nego dođete u Poreski zavod (Skatteverket)
- Pronaći jedan od ureda Poreskog zavoda koji izdaju lične karte (ID-kort)
- Moći dokazati vaš identitet, na primjer pomoću vaše iskaznice o dozvoli boravka
- biti registrirani da živite u Švedskoj

Poreski zavod

<i>Adresa:</i>	Kattsundsgatan 7
<i>Telefon:</i>	0771 - 567 567
<i>Radno vrijeme:</i>	Ponedjeljak, utorak, srijeda i petak 10:00 - 16:00 Četvrtak 10:00 - 18:00
<i>Pročitajte više:</i>	www.skatteverket.se/privat/idekort

OSIGURAVAJUĆA KASA (FÖRSÄKRINGSKASSAN)

Ako imate pravo na neku vrstu pomoći od Osiguravajuće kase (Försäkringskassan) trebate otići tamo i registrirati se. Registrirati se možete tek nakon što ste dobili vaš lični identifikacijski broj (personnummer). Ponesite sa sobom kopiju pismene odluke o vašoj boravišnoj dozvoli kada se dođete registrirati.

Primjeri ekonomske pomoći koje možete dobiti od Osiguravajuće kase:

Dodatak za stan (Bostadsbidrag)

Bostadsbidrag je ekonomska pomoć za vas kojima je teško plaćati stanarinu jer imate niske prihode. Ako nemate stan, također možete zatražiti dodatak za stan ukoliko živite s vašom djecom. Važno je da obavijestite Osiguravajuću kasu kada selite, ako dobijate prinovu u porodici, prihodi vam se povećaju ili se vaša stanarina promijeni. Ako dobijete previše dodatka za stan, može se desiti da taj dug morate vraćati.

Dječiji doplatak (Barnbidrag)

Ako ste registrirani u Osiguravajućoj kasi dobijate dječiji doplatak za djecu ispod 16 godina koja imaju dozvolu boravka u Švedskoj. Dječiji doplatak dobijate automatski kada dijete prijavite kod Osiguravajuće kase.

Alimentacija (Underhållsstöd)

Ako ste razvedeni i živite sa djetetom drugi roditelj treba da plaća alimentaciju. Ako roditelj ne može plaćati izdržavanje djeteta, možete dobiti pomoć od Osiguravajuće kase. Ako je drugi roditelj mrtav, pomoć možete dobiti od Penzionog zavoda (Pensionsmyndigheten).

Nadoknada za roditeljsko odsustvo (Föräldrapenning)

Familije sa malom djecom mogu dobiti nadoknadu za roditeljsko odsustvo. Ako ostanete kod kuće radi uzgoja i njege djeteta možete dobiti nadoknadu za roditeljsko odsustvo.

Osiguravajuće kase

<i>Adresa:</i>	Kattsundsgatan 7
<i>Telefon:</i>	0771 - 567 567
<i>Radno vrijeme:</i>	Ponedjeljak, utorak, srijeda i petak 10:00 - 16:00 Četvrtak 10:00- 18:00
<i>Pročitajte više:</i>	www.forsakringskassan.se

SFI – ŠVEDSKI JEZIK ZA USELJENIKE/USELJENICE

SFI – Švedski jezik za useljenike/useljenice je bazično obrazovanje švedskog jezika namijenjeno odraslim useljenicima. Cilj ovog obrazovanja je da dobijete osnovna znanja švedskog jezika tako da se možete uspješno nositi sa poslovnim zadacima i svakodnevnim životom.

Imate pravo da studirate na SFI ustanovi ako ste *registrirani da živite* u Malmö-u i ne govorite, ne pišete i ne čitate švedski jezik dobro. Ako imate dobra znanja norveškog i danskog jezika ne možete studirati na SFI ustanovi.

Kontaktirajte Useljenički zavod (Invandrarservice) ako želite pohađati SFI kurseve.

Više informacija o SFI-ju možete pronaći na stranici: www.malmo.se/sfi

Orijentacija u švedskom društvu (Samhällsorientering)

Kao nova osoba u državi možete, u određenim slučajevima, ići na kurs orijentacije u švedskom društvu. Na ovom kursu možete naučiti mnoge stvari o državi Švedskoj. Na primjer, naučićete neke činjenice o poslu, stanovanju, zakonima, medicinskoj njezi i o tome kako Švedska funkcionira u drugim oblastima. Kontaktirajte Useljenički zavod (Invandrarservice) ako ste zainteresirani za takav kurs.

Pročitajte više o ovom kursu na stranici: www.malmo.se/Ny-i-Sverige

ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE (ARBETSFÖRMEDLINGEN)

U Zavodu za zapošljavanje možete dobiti informacije o slobodnim poslovima. Kao nezaposlena osoba možete dobiti potporu, različite usluge vezane za potragu za poslom, pomoć sa pronalaženjem vašeg poslovnog profila, savjete za efikasnije traženje posla i slobodna mjesta za odrađivanje prakse.

Za više informacija pogledajte stranicu: www.arbetsformedlingen.se/ ili nazovite 0771- 416 416

Osobe sa statusom izbjeglica trebaju kontaktirati **Zavod za zapošljavanje, Odsjek za integraciju (Arbetsförmedlingen Integration)** koji se nalazi na adresi Amiralsgatan 13.

Kao novopridošli useljenik/useljenica trebate kontaktirati onaj ured Zavoda za zapošljavanje koji najviše paše onome s čim ste do tada radili. Ukoliko ranije niste imali nikakav posao možete slobodno odabrati onaj ured koji vam se čini najprikladnijim za vas.

Zavod za zapošljavanje, Uslužne djelatnosti (Arbetsförmedlingen Service), Kungsgatan 6

Poslovi: trgovina/prodaja, hotel/restoran, ostale uslužne djelatnosti.

Zavod za zapošljavanje, Tehnika (Arbetsförmedlingen Teknik), Storgatan 5

Poslovi: građevina, energetska proizvodnja, grafičke profesije, IT, održavanje građevina, čuvanje i njega životinja/poljoprivreda/vrtlarstvo, namirnice/prehrambena industrija, poslovi čišćenja i održavanja, sanacija/održavanje čistoće, zubarski tehničari, transport/poslovi u skladištu, radionica/tehnika.

Zavod za zapošljavanje za poslove zdravstvene njege i administrativne poslove (Arbetsförmedlingen Vård och Administration), Södra Förstadsgratan 35

Poslovi: osiguravajući poslovi i bankovni činovnici, pravnici, uredsko osoblje i administrativni poslovi, učitelji, nastavnici, profesori, poslovi javne uprave, poslovi zdravstvene njege i medicine.

Zavodu za zapošljavanje

Internet stranica: www.arbetsformedlingen.se/

Telefon: 0771 - 416 416

KREDIT ZA OPREMU STANA (HEMUTRUSTNINGSLÅN)

Kredit za opremu stana se sastoji od novca koji možete pozajmiti da biste kupili namještaj i druge potrepštine za vaš dom. Ovaj kredit mogu dobiti izbjeglice ili srodnici izbjeglica. Kredit vam dodjeljuje CSN, ali možete kontaktirati i Useljenički zavod (Invandrarservice), pa ćemo vam mi pomoći da zatražite ovaj kredit.

- Veličina novčanog zajma ovisi o tome koliko osoba ulazi u vaše kućanstvo te o tome da li imate sopstveni stan ili ste podstanari.
- U kućanstvo se računaju muž, supruga, osoba koja ima status izbjeglice pa time i pravo na ovaj zajam a živi s vama, te djeca koja žive kod vas a nisu napunila 21 godinu.
- Supružnici/osobe koje žive zajedno imaju zajedničku odgovornost za otplaćivanje ovog zajma. To važi i u slučaju da se rastave/raziđu.
- Da biste zatražili kredit za opremu stana trebate zakazati vrijeme na recepciji Useljeničkog zavoda (Invandrarservice), na telefon 34 19 94.

Za više informacija pogledajte stranicu: www.csn.se/hemustrustningslan

Prijava za predškolsku ustanovu (Anmälan till förskola)

Djeca mogu ići u predškolsku ustanovu od momenta kada napune godinu dana do momenta kada počinju pohađati školu. Trebate prijaviti vaše dijete najkasnije četiri mjeseca prije onog datuma za koji želite mjesto u predškolskoj ustanovi.

Ovako trebate postupiti da zatražite mjesto u općinskim predškolskim ustanovama:

Popunite formular za prijavu koji se nalazi u vašem Uredu za javne usluge (medborgarkontor). Internetska stranica ovog ureda je www.malmo.se

Također možete popuniti prijavu i na stranici www.malmo.se/forskola

Bićete pismom obaviješteni onda kada se pojavi slobodno mjesto za vas. Da biste ga dobili, morate potvrditi da ga i dalje želite time što ćete poslati odgovor u okviru predviđenog vremena. Ako to ne učinite, vaše dijete će izgubiti mjesto i vaša prijava se poništava. Kada dobijete mjesto morate poslati prijavu prihoda u Odjel za naplatu (Debiteringsenheten). Ako to ne učinite, plaćaćete najvišu taksu za mjesto vašeg djeteta.

Pored općinskih, mjesto za vaše dijete možete tražiti i u privatnim predškolskim ustanovama. Takva prijava se šalje direktno željenoj ustanovi. Informacije o privatnim predškolskim ustanovama možete naći na stranici www.malmo.se/forskola

Općinske predškolske ustanove rade svakim radnim danom, od ponedjeljka do petka u vremenu 06.15 - 17.30. Ukoliko je potrebno radno vrijeme se može produžiti do 18.30.

Sva djeca imaju pravo na pohađanje predškolske ustanove, 15 sati u sedmici, od jeseni one godine kada pune tri godine starosti.

UPIS U OSNOVNU ŠKOLU (INSKRIVNING I GRUNDSKOLA)

Novopridošla djeca starosti između 6 i 16 godina trebaju ići pri školi Mosaikskolan da bi se tamo upisala u školu. Najmanje jedan roditelj ili staratelj treba doći sa djetetom na upis. Osnovna škola je obavezna u vremenu od 7 do 16 godina starosti.

Dijete i roditelj ili *staratelj* moraju pokazati legitimacije. Prihvata se i iskaznica kojom se dokazuje dozvola boravka izdata od Migracijskog zavoda (Migrationsverket).

Ako radite ili studirate imate pravo na to da vaše dijete koristi dječiji klub (fritidshem). To pravo se može koristiti od momenta kad vam dijete ide u predškolsku ustanovu sve do 13 godina starosti. Dječiji klub je otvoren već ujutro prije nego škola započne svoj rad i radi i poslijepodne nakon što škola završi. Upitajte u školi koju vaše dijete pohađa o tome kako da zatražite mjesto u dječijem klubu.

Mosaikskolan

<i>Adresa:</i>	Rönneblomsgatan 6 A
<i>Telefon:</i>	0729 - 814121
<i>Vrijeme za telefoniranje:</i>	Ponedjeljak-Petak 08:00-09:00
<i>Otvoreno za upis:</i>	Utorak, srijedom, četvrtak 09:00 - 13:00

UPIS NA POČETNI KURS ŠVEDSKOG JEZIKA (SPRÅKINTRODUKTION)

Ukoliko ste tek uselili u Švedsku i imate između 16 i 20 godina možete sudjelovati na početnom kursu švedskog jezika. Tamo ćete naučiti dovoljno švedskog da biste se mogli dalje obrazovati na nivou srednje škole ili nekog drugog sličnog obrazovanja.

Za upis kontaktirajte:

Peggy Thornström
Värnhemsskolan
Kungsgatan 44
Telefon 076-6076912
Vrijeme za telefoniranje: Ponedjeljak-Petak 10:00-11:00
peggy.thornstrom@malmose.se

MIGRACIJSKI ZAVOD (MIGRATIONSVERKET)

Migracijski zavod (Migrationsverket) je ustanova u kojoj se obrađuju i eventualno odobravaju zahtjevi osoba koje se žele nastaniti u Švedskoj, doći nekom u posjetu, tražiti švedsko državljanstvo ili tražiti zaštitu od progona.

U Migracijskom zavodu (Migrationsverket) možete dobiti pomoć u ovim pitanjima:

- Produženje boravišne dozvole
- Registracija prava na boravak u Švedskoj
- Švedsko državljanstvo
- Putni dokumenti
- Pasoš za strance
- produžena dozvola za posjete

Migrationsverket

<i>Adresa:</i>	Agnesfridsvägen 111
<i>Telefon:</i>	0771-235 235
<i>Vrijeme za telefoniranje:</i>	Ponedjeljak-Petak 08:00-16:00
<i>Radno vrijeme:</i>	Ponedjeljak-Petak 09:00-15:00
Pročitajte više :	www.migrationsverket.se/

MEDICINSKA NJEGA (SJUKVÅRD)

Sve osobe koje su nastanjene u Švedskoj te registrirane da žive tu imaju pravo na medicinsku njegu. Ako vam je potrebna medicinska pomoć, prvo se trebate obratiti u dom zdravlja (vårdcentral). Sami možete izabrati kojem domu zdravlja želite pripadati.

Ako se osjećate bolesni i želite pitati nešto u vezi toga možete nazvati telefonsku službu za pomoć pacijentima (sjukvårdsupplysningen). Na tom broju možete razgovarati sa medicinskom sestrom koja će vam dati savjete i poslati vas dalje u pravu medicinsku ustanovu za vaš zdravstveni problem.

Pri ozbiljnoj ili akutnoj bolesti ili nesrećnom slučaju možete ići u hitnu pomoć (Akutmottagningen). Nazovite 1177 prije odlaska, da dobijete pomoć da odlučite da li zapravo trebate u hitnu pomoć. Ako je stanje vrlo hitno i trebate ambulatna kola da dođu po vas, trebate nazvati 112.

Na stranici www.1177.se možete pronaći mnogo informacija o medicinskoj njezi u pokrajini Skåne. Tu možete vidjeti koje domove zdravlja možete odabrati, možete dobiti informacije o različitim bolestima i saznati o vašim pravima u medicinskom sistemu te dobiti još drugih informacija.

Ako vam je potreban tumač, medicinska ustanova vam to može ponuditi. Na tumača imate pravo i usluge tumača vas ne koštaju ništa.

Sva djeca do šest godina trebaju imati kontakt sa dječijim domom zdravlja (barnavårdscentral). Tamo djeca idu na zdravstvene kontrole i dobijaju vakcine. Također tamo možete dobiti savjete o svemu vezanom za razvoj vašeg djeteta.

Trudne žene mogu kontrolirati svoje zdravlje i zdravlje djeteta kojeg nose na babica odjelu (barnorskemottagning). Tu također možete dobiti savjete oko vašeg seksualnog zdravlja i higijene. Babica odjeli imaju zajednički telefonski broj koji se zove "Barnmorska direkt". Pogledajte dole kako da ih kontaktirate.

Kada posjećujete ljekara obično morate platiti neku taksu. Sakupite to što ste plaćali u medicinsku karticu najviše cijene (*högkostnadskort*). Najviše trebate platiti 1100:- u toku jedne godine. Ako ne dođete na zakazanu posjetu ljekaru morate platiti dupli iznos. Ovaj iznos se ne može provesti na medicinsku karticu najviše cijene. Ako znate da nećete moći posjetiti ljekara morate otkazati vaš posjet najmanje 24 sata prije.

Sjukvård

Telefonska služba za pomoć
pacijentima
Hitna pomoć
Akutne i hitne situacije
Direktni poziv babici
Pročitajte više:

Telefonnummer: 1177
Adresa: Ruth Lindskogs gata 5
Telefonnummer: 112
Broj telefona: 040-33 33 00
www.1177.se

ZUBNA NJEGA (TANDVÅRD)

Sami možete izabrati da li ćete ići privatnom zubaru ili u ustanovu za opću zubnu njegu (*Folktandvården*). Odrasle osobe moraju same plaćati veći dio troškova za zubnu njegu. Jedan dio troškova može nadoknaditi osiguravajuća kasa (*Försäkringskassan*), ako ste tamo registrirani.

Djeca i omladina ispod 20 godina imaju besplatnu zubnu njegu. Njima se nude redovni zubarski pregledi od momenta kad napune tri godine starosti. Ako vaše dijete ima akutni problem sa zubom možete sami zakazati vrijeme kod zubara.

Ako vam je potrebna akutna zubarska intervencija trebate prvo kontaktirati onog zubara kod kojeg obično idete. Ako vam je pomoć potrebna navečer ili u toku vikenda, nazovite 1177, pa ćete dobiti informacije o zubarima koji su dežurni.

Pročitajte više ovdje: www.1177.se/Skane/Tema/Tander/

STANOVANJE (BOSTAD)

U Malmö-u postoji firma za iznajmljivanje stanova koja se zove Boplats Syd. Tamo se možete staviti u red za neki stan. Stanovi se razdjeljuju po redosljedu čekanja. Što duže čekate, to su veće mogućnosti da dobijete stan.

Možete se prijaviti za čekanje na stan na internet stranici Boplats syd-a ili u njihovom uredu. Stajati u redu za stan košta 300 kruna godišnje.

Stan također možete tražiti tako što direktno kontaktirate privatne vlasnike stambenih zgrada. Oni često imaju sopstvena pravila za iznajmljivanje i sopstveni sistem čekanja u redu.

Boplats syd

Adresa:	Lejonetpassagen, Stortorget 8
Radno vrijeme:	Ponedjeljak - Četvrtak 09:00-12:00 och 13:00-15:00 Petak 09:00-12:00
Telefonski broj:	040-34 24 50
Pročitajte više:	www.boplatssyd.se/

Više informacija (Mer information)

www.informationsverige.se

Društvene informacije novopridošlim useljenicima i izbjeglicama. Ove informacije su prevedene na sljedeće jezike: arapski, dari, engleski, persijski, somalijski, i tigrinja. Također možete skinuti knjigu Om Sverige, prevedenu na više jezika.

www.informationsverige.se/Svenska/Samhalle/Sidor/Boken-Om-Sverige-pa-flera-sprak.aspx

www.sweden.se

Činjenice i članci o Švedskoj na: engleskom, francuskom, njemačkom, španskom, ruskom, kineskom i arapskom

www.dinsakerhet.se

Informacije o tome kako možete spriječiti nesreće i šta možete uraditi u različitim kriznim situacijama. Ove informacije postoje na 66 jezika!

www.8sidor.se

Vijesti na lakom i pojednostavljenom švedskom jeziku

<http://sverigesradio.se/International>

Vijesti na mnogo različitih jezika.

www.malmo.se

Informacije o gradu Malmö.

MALI RJEČNIK (ORDLISTA)

Registracija mjesta boravka (Folkbokföring)

To znači da se registrirate tamo gdje živite. Mnoga prava i dužnosti ovise o tome **da li ste** registrirani da živite u Švedskoj i tačno **gdje** ste registrirani.

Opća zubarska njega (Folktandvården)

To je mogućnost zubarskih usluga koju vodi javni medicinski sektor. Alternativa ovome je privatni zubarski sektor koji vode privatna preduzeća.

Rodni list (Födelsebevis)

Dokument koji pokazuje gdje i kad ste rođeni i ko su vam roditelji.

Osiguravajuća kasa (Försäkringskassan)

Ustanova odgovorna za održavanje sigurnosne mreže u društvu. Odgovorna je za mnoge ekonomske potpore koje se mogu dobiti u Švedskoj, na primjer za familije s djecom ili bolesne osobe.

Medicinska kartica najviše cijene (Högkostnadskort)

Ova kartica znači da nikad ne morate platiti više od 1100 kruna za posjete ljekaru u toku jedne godine. Svaki put kad idete ljekaru i platite odgovarajuću taksu dobićete udarac pečata na vašu karticu. Kad ukupno platite 1100 kruna imaćete besplatnu ljekarsku njegu neko vrijeme.

Penzioni zavod (Pensionsmyndigheten)

Državna ustanova odgovorna za javnu penziju, to jest za novac koji se isplaćuje osobama koje su prestale raditi zbog starosti.

Poreski zavod (Skatteverket)

Ustanova koja se brine o porezu koji stanovnici Švedske plaćaju. Ima i druge zadatke, između ostalog registraciju mjesta boravka i izdavanje ličnih karata.

Vjenčani list (Äktenskapsbevis)

Dokument koji pokazuje da ste vjenčani.

Staratelj (Vårdnadshavare)

Osoba ili osobe pravno odgovorne za dijete. Najčešće su sami roditelji staratelji, ali to mogu biti i druge osobe ako roditelji ne mogu voditi brigu o djetetu.